

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Α΄ Λυκείου

Θεματική ενότητα:
Θουκυδίδη, «Ιστορίαι» Γ. 79-80

Τίτλος:
«Σαν Νικητές...»

Συγγραφή: ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΠΡΕΒΕΖΑΝΟΥ

Εφαρμογή: ΕΙΡΗΝΗ ΒΟΓΙΑΤΖΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας,

Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σαν Νικητές...

Δημιουργός

Μαγδαληνή Πρεβεζάνου

Εφαρμογή σεναρίου

Ειρήνη Βογιατζή

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Χρονολογία

Από 24-30 Απριλίου 2015

Σχολική μονάδα

Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Κρήτης - Ρέθυμνο.

Διδακτική/ θεματική ενότητα

Θουκυδίδη, «Ιστορία», Γ 79-80

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

—

Χρονική διάρκεια

5 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: εκπαιδευτική πλατφόρμα Edmodo.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές στο σενάριο υιοθετούν ταυτότητες που προέρχονται από στάσεις ή συμπεριφορές και τακτικές των προσώπων της ενότητας. Με βάση τις συγκεκριμένες ταυτότητες απορρέουν σχετικές δραστηριότητες, οι οποίες αξιώνουν από τους μαθητές να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία και λογισμικά ([Cmap](#), [EclipseCrossword](#), [Google Maps](#), [Audacity](#)) ή ψηφιακές πηγές.

Στη συγκεκριμένη εφαρμογή δεν υπήρχε εξοικείωση των μαθητών με περιβάλλον Wiki ή Google Drive. Οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με το περιβάλλον της πλατφόρμας Edmodo, την οποία χρησιμοποιούν από την προηγούμενη σχολική χρονιά και στα περισσότερα μαθήματα. Έτσι, προτιμήθηκε να συνεχίσει να χρησιμοποιείται, για να μη χρειαστεί να καταναλωθεί χρόνος στην εκμάθηση άλλων περιβαλλόντων, γεγονός που θα λειτουργούσε μάλλον αποπροσανατολιστικά και ανασταλτικά στην εφαρμογή και την επίτευξη των στόχων του σεναρίου.

Το σενάριο εφαρμόστηκε σε ένα τμήμα που οι μαθητές α) είχαν εξοικειωθεί αρκετά με τη διαδικασία εξαιτίας της εφαρμογής του σεναρίου της Άννας Χαραλαμποπούλου, Ξενοφώντος «Ελληνικά» Β 2. 3. 50-51, «Παρωδία δίκης» το προηγούμενο τετράμηνο β) κατέχουν επαρκείς γνώσεις χειρισμού των Εφαρμογών Γραφείου και δεξιότητες πλοήγησης στο Διαδίκτυο γ) έχουν ικανοποιητικό βαθμό εξοικείωσης με την ομαδοσυνεργατική διαδικασία και δ) κυρίως έχουν την περιέργεια να δοκιμάσουν και τη διάθεση να εργαστούν με τρόπους προσέγγισης του μαθήματος διαφορετικούς από τους παραδοσιακούς. Αυτό απετέλεσε θετικό παράγοντα εφαρμογής του σεναρίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Παράλληλα, οι μαθητές υποδύονται ρόλους και οφείλουν να αναπτύσσουν κατάλληλο λόγο και επιχειρηματολογία κατά ήθος και κατά περίσταση.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαγδαληνή Πρεβεζάνου: «Σαν νικητές...», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, Α΄ Λυκείου.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο στηρίζεται στη φράση-σχόλιο του Θουκυδίδη «ώς κρατούντες» και με μότο αυτό οι ομάδες διακρίνονται ως νικητές και ηττημένοι. Αποδεικνύεται ότι οι ταυτότητες είναι ρευστές και υπάρχουν ανατροπές που οφείλονται σε ψυχολογικούς παράγοντες και σε ηθικά γνωρίσματα των προσώπων. Έτσι, οι νικητές δεν φέρονται πάντα ως νικητές, όταν ο αντίπαλος είναι αρκετά επικίνδυνος και τα πρόσωπα είναι φοβισμένα και ανασφαλή. Από την άλλη, οι ηττημένοι δεν είναι εν τέλει οι χαμένοι, καθώς το πείσμα και το θάρρος ενδέχεται να τους κάνει πιο δυνατούς και συνετούς.

Οι μαθητές χωρισμένοι σε έξι ομάδες των τεσσάρων ατόμων επεξεργάστηκαν τα Φύλλα Εργασίας που προτείνει το σενάριο και αξιοποιώντας τα ψηφιακά μέσα προέβησαν σε διερευνητικές δραστηριότητες για να μελετήσουν τα κεφ. 79-80 των «Ιστοριών» του Θουκυδίδη, να κατανοήσουν ζητήματα μορφής και περιεχομένου, να γνωρίσουν πρακτικές της εποχής (τρόποι αναγγελίας και μετάδοσης ειδήσεων), να ερμηνεύσουν και να σχολιάσουν συμπεριφορές (θάρρος - δειλία) μέσα από την υιοθέτηση ρόλων και την ενσυναίσθηση.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο αυτό συνδέει νοήματα με λεκτικές εκφορές, αλλά παράλληλα αναδεικνύει την ψυχολογική διάσταση της ιστορίας και προβάλλει συμπεριφορές ανθρώπων που αναγνωρίζονται και σήμερα. Η δικαιολόγηση των πράξεων των συνανθρώπων μας είναι ένα ζητούμενο, αλλά και η φιλοδοξία ή η επιδίωξη του συμφέροντος εξηγεί συμπεριφορές. Εξαιτίας της «ηθοποιίας» και της «παθοποιίας» του σεναρίου επιδιώκεται η ενσυναίσθηση των μαθητών και η εμπλοκή τους σε μιμήσεις ρόλων. Οι μαθητές σε ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο αναζητούν τη λέξη και τις σημασιοσυντακτικές σχέσεις των λέξεων προκειμένου να τις χρησιμοποιήσουν σε κατάλληλο θεματικό πλαίσιο. Ο μαθητής οδηγείται επαγωγικά σε ιδέες και σε σύγχρονο λόγο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ - ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να συνδέουν ενέργειες και τακτικές με σκοπιμότητες και ψυχολογικές αντιδράσεις ανθρώπων, ώστε να μπορούν να κατανοούν και να δικαιολογούν συμπεριφορές και χαρακτήρες.
- Να αξιολογούν τη στάση και το ήθος των ανθρώπων σε σχέση με τις περιστάσεις.
- Να αντιλαμβάνονται ότι η προσαρμογή σε δυσκολίες και η ανάγκη κυριαρχίας ή επιβίωσης αναπτύσσουν τις πρακτικές των ανθρώπων, με αποτέλεσμα να προκύπτουν απροσδόκητες συμπεριφορές.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να συνδέουν γλωσσικούς τρόπους με τις αντιδράσεις των ανθρώπων, ώστε να αποκωδικοποιούν συμπεριφορές και χαρακτήρες.
- Να δηλώνουν τις σημασιολογικές σχέσεις των λέξεων που έχουν ένα σημασιολογικό φορτίο στα αρχαία ελληνικά και την εξέλιξή τους στα νέα ελληνικά.
- Με βάση τα επικοινωνιακά δεδομένα του κειμένου, να δημιουργούν παραινετικό λόγο, διάλογο χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα επιχειρήματα που θα ανταποκρίνονται στο ήθος των προσώπων και στην περίσταση.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να δημιουργούν μετάφραση συνδέοντας μέσω του [Audacity](#) ή της ηχογράφησης τη σωστή εκφορά του αρχαίου λόγου με τη μετάφραση.
- Να φτιάχνουν διαγράμματα αναπαριστώντας τις ενέργειες και τις δράσεις των προσώπων συσχετίζοντάς τις με αίτια και αποτελέσματα.
- Να κατασκευάζουν πολυμεσικό υλικό, για να αναδείξουν ιστορικές πληροφορίες που εκφράζουν τον πολιτισμό του παρελθόντος σε σχέση με τον σημερινό.
- Να χαρτογραφούν τις έννοιες και την πορεία των ανθρώπων εξηγώντας αίτια και κινήσεις.

Διδακτικές πρακτικές

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου ακολουθούνται διδακτικές πρακτικές με τις οποίες οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Ενισχύουν τη θετική τους στάση για τις συνεργατικές μεθόδους.
- Καλλιεργούν την αυτενέργεια και την ανάληψη πρωτοβουλιών εκ μέρους τους, προκειμένου να ολοκληρώνουν επιτυχώς τις δραστηριότητες που τους έχουν ανατεθεί.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Αναπτύσσουν την κριτική τους ικανότητα όσον αφορά τη συλλογή του προς επεξεργασία υλικού.
- Με την *ομαδοσυνεργατική* μέθοδο προωθείται η καλλιέργεια κλίματος αναγνώρισης και αποδοχής και η αξιοποίηση των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων που αναπτύσσονται κατά τη μαθησιακή διαδικασία.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το σενάριο προκύπτει από τη διάθεση ανάλυσης συμπεριφορών και αντιδράσεων των προσώπων και εξήγησης των κινήτρων τους. Είναι χρήσιμο στη εφηβεία τους οι νέοι να ψυχολογούν και να κατανοούν ανθρώπους και ιστορικά πρόσωπα επιβεβαιώνοντας το απόφθεγμα του Θουκυδίδη: «*καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μὲν καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾗ...*» (3.82.2, *Παθολογία του πολέμου*) και αναγνωρίζοντας την αλήθεια ότι το έργο του είναι «κτῆμα ἐς αἰεὶ».

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο βρίσκεται σε αρμονία με τη στοχοθεσία του [Αναλυτικού Προγράμματος](#) που συνδέεται με το να γίνει αντιληπτός ο φόβος ως αίτιο πολιτικής δράσης καθώς και στην καλλιέργεια γραμματισμών σε σχέση με την εναλλαγή οπτικής γωνίας, τον έλεγχο και την αξιολόγηση πληροφοριών.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Σε αυτό το σενάριο οι ΤΠΕ αποτελούν την εργαλειακή βάση για την παρουσίαση του υλικού, την πηγή αναζήτησης ψηφιακών πόρων, μέσω κριτικής σύνθεσης πληροφοριών. Η χρήση και η αξιοποίηση λογισμικών συνδέονται με δραστηριότητες που επικοινωνούν με τέτοια εργαλεία. Ο μαθητής εξοικειώνεται χρησιμοποιώντας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αυτά τα λογισμικά, με αποτέλεσμα να επεξεργάζεται και να αναβαθμίζει την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Edmodo. Στην πλατφόρμα δημιουργήθηκε μια ομάδα με όνομα τον τίτλο του σεναρίου «Σαν νικητές». Για κάθε φάση εφαρμογής του σεναρίου δημιουργήθηκε ένας φάκελος στον οποίο οι μαθητές έβρισκαν τα Φύλλα Εργασίας. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών τις αποθήκευαν και τις κοινοποιούσαν στα υπόλοιπα μέλη. Έτσι, δημιουργήθηκαν πέντε φακέλοι με τις ονομασίες που η συντάκτρια έχει δώσει στις φάσεις και τις ομάδες του σεναρίου: «Ο Θουκυδίδης αφηγείται», «Νικητές ή ηττημένοι», «Ο περιδεής δήμος», «Φρυκτωρίες», «Θάρρος ή θράσος: Δειλοί ή Συνετοί;»

Είχαν τη δυνατότητα να κάνουν στο περιβάλλον του κειμενογράφου τις δραστηριότητες που μπορούσε να υποστηρίξει και, παρόλο που το Edmodo δεν προσφέρει τη δυνατότητα δημιουργίας συνεργατικών κειμένων, μπορούσαν να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, αφού είχαν πρόσβαση στα Φύλλα Εργασίας όλων των ομάδων, ολοκληρώνοντας τις εργασίες στο σπίτι.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι Α΄ Λυκείου:

[Θουκυδίδη «Ιστορία» 3. 82](#)

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Ήφαιστος, Π. [«Η ανάλυση του Θουκυδίδη ως το παράδειγμα της θεωρίας διεθνών σχέσεων»](#). Δήμος Αλίμου – ημερίδα για τον Θουκυδίδη – 19.3.2010 [πηγή:Ιστοχώρος «Εκηβόλος»].

Θουκυδίδη, [«Ιστορία» 2.40. 1.70](#). Στο H.S. Jones & J.E. Powell, εκδ. 1942. Thucydides Historiae. I-II. 2η έκδ. Οξφόρδη: Clarendon Press. Ανατ. 1967–70.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μτφρ. Ε. Κ. Βενιζέλος. [1940] 1960. Θουκυδίδου Ιστορία. Ι–ΙΙ. 2η έκδ. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας. (1η έκδ. Οξφόρδη: Oxford University Press). [πηγή:Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα].

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

[Eclipse Crossword](#) [Ελεύθερο λογισμικό δημιουργίας σταυρόλεξων].

[Google Maps](#) [Εφαρμογή προβολής διαδραστικών χαρτών].

[Audacity](#) [Ελεύθερο λογισμικό ηχογράφησης και επεξεργασίας ήχων].

Διδακτική πορεία / στάδια /φάσεις

Το σενάριο εφαρμόστηκε εξολοκλήρου στο εργαστήριο πληροφορικής.

Η πορεία που περιγράφεται έχει μερικώς τροποποιηθεί με κριτήριο τόσο τον αριθμό όσο και τις δυνατότητες και τις ανάγκες των μαθητών του τμήματος στο οποίο εφαρμόστηκε το σενάριο. Και στις δύο φάσεις του σεναρίου οι μαθητές εργάστηκαν κατανεμημένοι σε έξι ομάδες των τεσσάρων ατόμων. Αντίστοιχα έγινε τροποποίηση και στον αριθμό και το είδος των δραστηριοτήτων που αναλάμβανε κάθε ομάδα.

Η σύνθεση των ομάδων παρέμεινε η ίδια με αυτήν που οι μαθητές κατά διαστήματα δουλεύουν από την αρχή της χρονιάς μέσα στην τάξη, όταν πραγματοποιούν συνεργατικές εργασίες. Δεν κρίθηκε απαραίτητο να αλλάξει κάτι.

Επίσης για οικονομία χρόνου κάποιες δραστηριότητες υλοποιήθηκαν από τους μαθητές στο σπίτι, ενώ κάποιες άλλες δεν υλοποιήθηκαν, όπως περιγράφεται αναλυτικά παρακάτω στις φάσεις εφαρμογής του σεναρίου.

Α' Φάση:

1 ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής

Ο Θουκυδίδης αφηγείται...

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε αυτή τη φάση με το [1^ο Φύλλο](#) Εργασίας ανά τρεις οι ομάδες των μαθητών αναλαμβάνουν αντίστοιχα την επεξεργασία των δύο κεφαλαίων. Τρεις ομάδες το κεφ. 79 και τρεις το κεφ. 80. Οι μαθητές αναλαμβάνουν να ασχοληθούν με την κατανόηση και την υποκριτική-ερμηνευτική ανάγνωση, υποδυόμενοι τον Θουκυδίδη να αφηγείται τη συγκεκριμένη ενότητα. Οι ομάδες εντοπίζουν στη ομάδα «Σαν νικητές» του Edmodo και στο Φάκελο «Ο Θουκυδίδης αφηγείται» το Φύλλο Εργασίας, το ανοίγουν και το επεξεργάζονται. Χρησιμοποιώντας τα ψηφιακά μέσα και τις πηγές που προτείνει το σενάριο κατανόησαν το περιεχόμενο των κεφαλαίων με τη βοήθεια της μετάφρασης του κειμένου και επεσήμαναν την ιδιαίτερη αφηγηματική τεχνική του Θουκυδίδη με την κριτική επεξεργασία των σημασιοσυντακτικών σχέσεων των λέξεων του κειμένου. Αποθηκεύουν το Φύλλο Εργασίας στον αντίστοιχο Φάκελο στο Edmodo και αναλαμβάνουν επίσης για το σπίτι, αφού ολοκληρώσουν την ηχογράφιση να «ανταλλάξουν» μεταξύ τους – πάντα στο περιβάλλον του Edmodo - τα Φύλλα Εργασίας που επεξεργάστηκαν στο εργαστήριο πληροφορικής με σκοπό να αποκτήσουν όλοι εποπτεία των γεγονότων.

Για την ηχογράφιση της υποκριτικής και ερμηνευτικής ανάγνωσης του πρωτότυπου αλλά και του μεταφρασμένου κειμένου, που όπως αναφέρθηκε πραγματοποιήθηκε/ ολοκληρώθηκε στο σπίτι, αντιμετώπισαν δυσκολία στην ενσωμάτωση του ήχου στο PowerPoint. Γενικά, η υιοθέτηση του ρόλου του αφηγητή-ιστορικού τους φάνηκε διασκεδαστική και ενδιαφέρουσα δραστηριότητα. Εποικοδομητικός θεωρήθηκε, επίσης, και ο παιγνιώδης χαρακτήρας που πήρε η σύγκριση των μαγνητοφωνημένων αποσπασμάτων.

Β' Φάση:

3 ώρες στο εργαστήριο πληροφορικής

Σε αυτή τη φάση, με το 2^ο Φύλλο Εργασίας οι μαθητές εργάζονται χωρισμένοι σε έξι ομάδες οπότε τροποποιήθηκαν: και ο διαμοιρασμός των ρόλων και ο αριθμός και η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κατανομή των δραστηριοτήτων που ανέλαβε κάθε ομάδα. Αυτό εκτός από τον αριθμό των ομάδων που εξυπηρετούσε διευκόλυνε την υλοποίηση κάποιων δραστηριοτήτων που είχαν μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας και απαιτούσαν περισσότερο χρόνο. Ουσιαστικά οι δραστηριότητες σε κάποιες ομάδες διαμοιράζονται και τις επεξεργάζονται δύο (υπο)ομάδες. Έτσι, οι δραστηριότητες της πρώτης ομάδας «Νικητές ή ηττημένοι» παραμένουν όπως προτείνονται από τη συντάκτρια του σεναρίου και ανατίθενται σε μία ομάδα. Οι δραστηριότητες για τη δεύτερη ομάδα «Ο Περιδεής δήμος» μοιράζονται σε δύο (υπο)ομάδες, οι δραστηριότητες της τρίτης ομάδας «Φρυκτωρίες» παραμένουν ως έχουν και ανατίθενται σε μία ομάδα και, τέλος, οι δραστηριότητες της τέταρτης ομάδας «Θάρρος ή Θράσος, Δειλοί ή Συνετοί» μοιράζονται σε δύο (υπο)ομάδες.

Η 1^η ομάδα: οι Νικητές ή Ηττημένοι αναζητούν τα χαρακτηριστικά τόσο των ηττημένων όσο και των νικητών και αναμένεται να επιβεβαιώσουν ή να διαψεύσουν τη σχέση των Πελοποννησίων με τους νικητές και των δημοκρατικών Κερκυραίων με τους ηττημένους. Η αναντιστοιχία θα αποδειχτεί μέσα από συγκριτικές παρατηρήσεις που οι μαθητές θα κάνουν από τις ενέργειες των «δήθεν νικητών» Πελοποννησίων («ώς κρατούντων») τις οποίες και θα καταγράψουν αλλά και με τις χαρακτηριστικές αναμενόμενες συμπεριφορές που έχουν προσδιορίσει σε προηγούμενη δραστηριότητα.

Στο τέλος, η ομάδα αναθέτει ρόλο μίμησης του προσώπου του Βρασίδα, ο οποίος με κατάλληλα επιχειρήματα και με συγκινησιακό τρόπο θα προσπαθήσει σε μια παραινετική ομιλία να πείσει τους Πελοποννησίους να είναι πιο επιθετικοί. Τα επιχειρήματα συζητήθηκαν σε όλη την ομάδα, αλλά δεν καταγράφηκαν και η ομιλία, εκφωνήθηκε από έναν μαθητή.

Η 2^η (υπο)ομάδα: Ο περιδεής δήμος ερευνά την ψυχολογική αντίδραση του φόβου και των τρόπων διαχείρισης ή αντίδρασης απέναντι σε συνθήκες ήττας. Στηριζόμενοι στα δεδομένα των κεφαλαίων 79-80 οι μαθητές, αφού καταγράψουν σε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

έναν πίνακα με δύο στήλες στο Word, στη μία από το αρχαίο κείμενο τον τρόπο με τον οποίο διατυπώνονται οι φοβίες όλων των πλευρών και στην άλλη πώς βρίσκουν εκατέρωθεν τρόπους να τις αντιμετωπίσουν, καταγράφουν σε κείμενο τη σχέση ισχυρού και αδύναμου. Συγκρίνουν, επίσης, με τη βοήθεια του κεφ. 70 τη συμπεριφορά Αθηναίων και Πελοποννησίων απέναντι στην ήττα .

Η 3^η (υπο)ομάδα: [Ο περιδεής δήμος](#) μέσα στο ίδιο θεματικό πλαίσιο κινούνται και για την αναζήτηση λέξεων ή φράσεων που δηλώνουν φόβο χειριζόμενοι σώματα κειμένων. Η καταγραφή γίνεται σε πίνακα και δεν μορφοποιείται με τη χρήση του [Wordle](#).

Η δραστηριότητα που αξιοποιεί το κείμενο [«Η ανάλυση του Θουκυδίδη ως το παράδειγμα της θεωρίας διεθνών σχέσεων»](#), δεν υλοποιήθηκε, γιατί θεωρήθηκε ότι δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν οι μαθητές που βρήκαν το κείμενο δυσνόητο.

Η 4^η ομάδα: [Οι Φρυκτωρίες](#) αναζητούν στοιχεία για τους τρόπους και τα μέσα μετάδοσης των πληροφοριών από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Δημιουργούν και προβάλλουν, έτσι, ένα οπτικοακουστικό υλικό που επεκτείνει και επεξηγεί τα πολιτιστικά δεδομένα του κειμένου.

Η δημιουργία υλικού με τις συντακτικές εκφορές ρημάτων που έχουν την σημασία του αναγγέλλω, πληροφορούμαι ανατέθηκε στο σπίτι, αλλά δεν υλοποιήθηκε.

Στο τέλος, δραματοποιούν μία σκηνή αναγγελίας υποδύομενοι έναν αγγελιαφόρο, ο οποίος παρεμβαίνει στα τεκταινόμενα και με βάση την ιστορική αφήγηση του Θουκυδίδη συμπληρώνει τον ιστορικό λόγο με μία ρήση με την οποία περιγράφει την επικείμενη άφιξη του αθηναϊκού στόλου και τις ενδεχόμενες συνέπειες για την Κέρκυρα.

Στην 5^η (υπο)ομάδα: [Θάρρος ή Θράσος, Δειλοί ή Συνετοί](#), οι μαθητές αναμένεται να προσδιορίσουν, να αναπαραστήσουν και να εξηγήσουν τη ρευστότητα των εννοιών «θάρρος», «δειλία», «θράσος» ή «σύνεση», που αποτελούν και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

συμπεριφορές ή ψυχολογικές αντιδράσεις ανθρώπων που κινούνται από το ένα άκρο στο άλλο, από το θάρρος μέχρι τη δειλία και τον φόβο λόγω φιλοδοξιών, συμφερόντων ή χαρακτήρα.

Η δραστηριότητα δημιουργίας εννοιολογικού χάρτη δεν πραγματοποιήθηκε, και γιατί απαιτούσε χρόνο, αλλά κυρίως παρουσίαζε δυσκολία η επεξεργασία του κειμένου και τα ζητούμενα.

Στην 6^η (υπο)ομάδα: Θάρρος ή Θράσος, Δειλοί ή Συνετοί; οι μαθητές ακολουθούν τη λογική του Θουκυδίδη, ο οποίος στο έργο του ψυχολογεί και ερμηνεύει με τον δικό του τρόπο τους εμπλεκόμενους στον εμφύλιο, σχολιάζοντας τις ανθρώπινες συμπεριφορές και τις πολιτικές τακτικές ή λογικές. Από τη θέση των σχολιαστών βιώνουν τους ρόλους των προσώπων που παρουσιάζονται στο έργο. Έτσι, συμπληρώνουν το «αφηγηματικό κενό» που άφησε ο Θουκυδίδης, δραματοποιώντας έναν διάλογο ανάμεσα στον πιο τολμηρό Βρασίδα και στον πιο άτολμο Αλκίδα, μιμούμενοι και τους αντίστοιχους χαρακτήρες.

Γ' Φάση:

1 ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής

Παρουσιάζονται προς την ολομέλεια όλες οι εργασίες από κάθε ομάδα

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κοινό Φύλλο Εργασίας

Ο Θουκυδίδης αφηγείται...

1. **1η/2η/3η υποομάδα: κεφάλαιο 79:** Να δημιουργήσετε μία υποκριτική/ερμηνευτική ανάγνωση του αρχαίου κειμένου σε ψηφιακή μορφή, επιλέγοντας τη μαγνητοφώνηση είτε από το [PowerPoint](#) είτε εγκαθιστώντας το [Audacity](#). Στη συνέχεια, να διαβαστεί μία μετάφραση που θα επιλέξετε ή θα δημιουργήσετε βοηθούμενοι από τις μεταφράσεις στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
2. **4^η/5^η/6η υποομάδα: κεφάλαιο 80:** Να δημιουργήσετε μία υποκριτική/ερμηνευτική ανάγνωση του αρχαίου κειμένου σε ψηφιακή μορφή, επιλέγοντας τη μαγνητοφώνηση είτε από το [PowerPoint](#) είτε εγκαθιστώντας το [Audacity](#). Στη συνέχεια, να διαβαστεί μία μετάφραση που θα επιλέξετε ή θα δημιουργήσετε βοηθούμενοι από τις μεταφράσεις στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
3. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον φάκελο Ο Θουκυδίδης αφηγείται...στο Edmodo.

2^ο Φύλλο Εργασίας

1^η ομάδα: Νικητές ή ηττημένοι

1. Δημιουργήστε ένα ηλεκτρονικό σταυρόλεξο με λέξεις (ρήματα, ουσιαστικά ή επίθετα) που δίνουν χαρακτηριστικά νικητή ή ηττημένου, προκειμένου να αποτελέσει αφορμή στο θέμα που παρουσιάζετε διαλεκτικά: νίκη-ήττα. Για τη δημιουργία του ηλεκτρονικού σταυρόλεξου οδηγηθείτε στην ιστοσελίδα [EclipseCrossword](#).
2. Από το κεφάλαιο 79 να καταγράψετε σε μορφή διαγράμματος στο Word τις ενέργειες ολιγαρχικών και Πελοποννησίων «ώς κρατούντων». Συμβαδίζει ο ρόλος του νικητή με τις ενέργειες που κάνουν; Πώς δικαιολογούνται; Να εξηγήσετε τις παράδοξες και μη αναμενόμενες σχέσεις.
3. Μίμηση: Υποθέστε ότι είστε ο Βρασίδης: Τι θα συμβούλευες τους Πελοποννησίους, ενώ τους βλέπεις να διστάζουν να επιτεθούν; Να εκφωνήσεις μία παραινετική ομιλία.
4. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον φάκελο Νικητές ή ηττημένοι στο Edmodo.

2η (υπο)ομάδα: Ο περιδεής δήμος

1. Αναζητώντας και αντιμετωπίζοντας τα αντικείμενα του φόβου: Να φτιάξετε έναν πίνακα με δύο στήλες στο Word, στη μία να γράψετε από το αρχαίο κείμενο τον τρόπο με τον οποίο διατυπώνονται οι φοβίες όλων των πλευρών και στη δεύτερη πώς βρίσκουν εκατέρωθεν τρόπους να τις αντιμετωπίσουν.
2. Να συγκρίνετε τη συμπεριφορά που επιδεικνύουν οι Αθηναίοι, όταν ηττώνται σε αντίθεση με τους Πελοποννησίους, όπως αναφέρεται στον [Θουκυδίδη, στο 1. 70](#) και όπως υποδηλώνεται στη συγκεκριμένη ενότητα.
3. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον φάκελο Ο περιδεής δήμος στο Edmodo.

3^η (υπο)ομάδα: Ο περιδεής δήμος

1. Να αναζητήσετε λέξεις (ρήματα, ουσιαστικά, επίθετα, επιρρήματα) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και της νέας ελληνικής που σημαίνουν φόβο, προκειμένου να εκδώσετε ένα θεματικό λεξιλόγιο για τον φόβο. Να τις καταγράψετε σε πίνακα και να τις αποθηκεύσετε σε Word. Βρείτε και καταγράψτε μέσα από τα *Σώματα Κειμένων* και τον [Συμφραστικό Πίνακα Λέξεων του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας](#) τις σημασίες τους.
2. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον φάκελο Ο περιδεής δήμος στο Edmodo.

4η ομάδα: Οι φρυκτωρίες

1. Τι ήταν οι φρυκτωρίες; Να φτιάξετε ένα πολυτροπικό υλικό στο PowerPoint ή χρησιμοποιώντας το [Prezi](#) και να δώσετε ιστορικές πληροφορίες -που θα αναζητήσετε από το διαδίκτυο- με εικόνες, βίντεο και λόγο για τις φρυκτωρίες, για τον τρόπο λειτουργίας τους, την προέλευση τους και την σταδιακή εξέλιξη των επικοινωνιών από την αρχαιότητα στο σήμερα.
2. Να φτιάξετε έναν χάρτη μέσα από το [Google Maps](#) και να σημαδεύσετε σε αυτόν σε ποια σημεία είχαν τοποθετήσει οι Πελοποννήσιοι φρυκτούς και έμαθαν για την άφιξη του αθηναϊκού στόλου από την Λευκάδα.
3. Μίμηση ρόλου: Είσαι αγγελιαφόρος και αναγγέλλεις την άφιξη του αθηναϊκού στόλου προσπαθώντας να προειδοποιήσεις για τις ενδεχόμενες συνέπειες.
4. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον φάκελο φρυκτωρίες στο Edmodo.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5η (υπο)ομάδα: Θάρρος ή θράσος: Δειλοί ή Συνετοί;

Α) «Ο εμφύλιος πόλεμος, λοιπόν, μεταδόθηκε από πολιτεία σε πολιτεία. Κι όσες πολιτείες έμειναν τελευταίες, έχοντας μάθει τι είχε γίνει αλλού, προσπαθούσαν να υπερβάλουν σ' επινοητικότητα, σε ύπουλα μέσα και σε ανήκουστες εκδικήσεις. Για να δικαιολογήσουνε τις πράξεις τους άλλαζαν ακόμα και τη σημασία των λέξεων. Η παράλογη τόλμη θεωρήθηκε ανδρεία και αφοσίωση στο κόμμα, η προσωπική διστακτικότητα θεωρήθηκε δειλία που κρύβεται πίσω από εύλογες προφάσεις και η σωφροσύνη προσωπίδα της ανανδρίας. Η παραφορά θεωρήθηκε ανδρική αρετή, ενώ η τάση να εξετάζονται προσεκτικά όλες οι όψεις ενός ζητήματος θεωρήθηκε πρόφαση για υπεκφυγή». (Θουκυδίδη, Ιστορία Γ' 82)

Β) «διαφερόντως γάρ δή και τότε ἔχομεν ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν ἐκλογίζεσθαι· ὁ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τὰ τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γινώσκοντες καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων» (Θουκυδίδη, Επιτάφιος, κ. 40) (μετάφραση Ελευθ. Βενιζέλου από την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#): «Διότι και κατά τούτο διαφέρομεν τῶν ὄντι πολύ από τους άλλους, ὅτι εἴμεθα ἐξαιρετικῶς τολμηροί εἰς τὴν δράσιν και συγχρόνως μελετώμεν οἱ ἴδιοι κατὰ βάθος ὅσα πρόκειται να ἐπιχειρήσομεν, ἐνὸς εἰς τοὺς ἄλλους ἀντιθέτως **ἡ μὲν ἀμάθεια γεννᾷ θράσος, ἡ δε σκέψις ἐνδοιασμόν**. Εκείνοι, ἄλλωστε, θα εθεωροῦντο δικαίως ὡς ἔχοντες μεγίστην εὐψυχίαν, ὅσοι, μολονότι ἔχουν καθαρωτάτην ἀτίληψιν και τῶν δεινῶν τοῦ πολέμου και τῶν τερπνῶν τῆς εἰρήνης, δὲν υποχωροῦν ἐν τούτοις ἀπέναντι τῶν κινδύνων».

1. Με βάση τα παραθέματα (Α και Β) 1) να εξηγήσετε τις έννοιες των λέξεων: «τόλμη», «δειλία», «θράσος», «ενδοιασμός» και να καταγράψετε

όλες τις λέξεις που σημαίνουν φόβο/ δισταγμό και τα αντίθετά τους στα αρχαία ελληνικά.

2. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον φάκελο Θάρρος ή θράσος: Δειλοί ή Συνετοί; στο Edmodo.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

6η (υπο)ομάδα: Θάρρος ή θράσος: Δειλοί ή Συνετοί;

Γ. «οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῆ
ναυμαχία,..... τῇ δ' ὕστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον,
καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς
λέγεται, Αλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον
ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς».

1. Να εξηγήσετε γράφοντας σε ένα αρχείο Word μία παράγραφο για την ατολμία των Πελοποννησίων, όπως τη σχολιάζει ο Θουκυδίδης στο παράθεμα Γ.
2. Να χαρακτηρίσετε τον Βρασίδα και τον Αλκίδα με βάση τις προθέσεις ή επιλογές του.
3. Μίμηση ρόλου: Να δραματοποιήσετε έναν διάλογο που διημείφθη ανάμεσα στον Αλκίδα και τον Βρασίδα και να παίζετε τη σκηνή.
4. Προαιρετικά: Να μαγνητοσκοπήσετε αυτή τη σκηνή και να την ανεβάσετε ως βίντεο στο Google Drive.
5. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον φάκελο Θάρρος ή θράσος: Δειλοί ή Συνετοί; στο Edmodo.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Μια άλλη εκδοχή του σεναρίου θα ήταν μια συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με πρόσκληση ψυχολόγου για τις αλλαγές στην συμπεριφορά μας και για τις ψυχολογικές διακυμάνσεις και μετατοπίσεις ανάμεσα στο θάρρος και στη φοβία ή τη δειλία.

Το σενάριο θα μπορούσε, επίσης, να αξιοποιηθεί στους Ομίλους Φιλοσοφίας με ερωτήματα περί γνώσης του σωστού – λάθους όπως και στον όμιλο ρητορικής και επιχειρηματολογίας, γιατί δένει ερεθίσματα διατύπωσης επιχειρημάτων.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο είναι μερικώς απαιτητικό ως προς την εγκατάσταση και χρήση λογισμικών. Με το σενάριο οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να κρίνουν και να αξιολογήσουν συμπεριφορές και πολιτικές επιλογές.

Παρά την απαιτητικότητα του και τη δυσκολία που έτσι κι αλλιώς έχει το κείμενο του Θουκυδίδη η εφαρμογή του σεναρίου ήταν πολύ καλή εμπειρία για τους μαθητές. Η επιτυχία βέβαια της εφαρμογής οφείλεται εν πολλοίς α) στην εξοικείωση με τη διαδικασία εξαιτίας της εφαρμογής του σεναρίου της Άννας Χαραλαμποπούλου, Ξενοφώντος «Ελληνικά» Β 2. 3. 50-51, «Παρωδία δίκης» το προηγούμενο τετράμηνο και β) στο γεγονός ότι το συγκεκριμένο τμήμα διαθέτει μαθητές με καλό γνωστικό επίπεδο και κυρίως προθυμία (εκτός από δύο-τρεις) στην ανάληψη ασκήσεων και εργασιών τόσο μέσα στην τάξη όσο και στο σπίτι. Εφαρμόστηκε σε ένα τμήμα πολύ συνεργάσιμο. Αυτό επέτρεψε και την οικονομία χρόνου, εφόσον αρκετές από τις δραστηριότητες που το σενάριο προέβλεπε να πραγματοποιηθούν στο εργαστήριο, οι μαθητές ανέλαβαν να τις κάνουν στο σπίτι χωρίς να δυσανασχετήσουν. Επίσης, οι περισσότεροι μαθητές προέρχονται από το Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο στο οποίο είχαν εξοικειωθεί με διαφορετικούς

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τρόπους προσέγγισης του μαθήματος, λόγω του πιλοτικού προγράμματος σπουδών. Οι αδιάφοροι μαθητές, έστω και λίγοι, δεν κατάφεραν να ενεργοποιηθούν ιδιαίτερα, μάλλον βρήκαν την ευκαιρία να τεμπελιάσουν.

Η εκτέλεση κάποιων δραστηριοτήτων που απαιτούν τη χρήση του λογισμικού παραλείφθηκαν από το σενάριο, γιατί θεωρήθηκαν δύσκολες ιδιαίτερα για το συγκεκριμένο κείμενο.

Η δυσκολία του Edmodo και ως προς το περιβάλλον, που μερικές φορές μπορεί να αποβεί χαοτικό, και ως προς την έλλειψη δυνατότητας δημιουργίας συνεργατικών κειμένων αντιμετωπίστηκε. Η δημιουργία ομάδας με το όνομα του σεναρίου και η οργάνωση των Φύλλων Εργασίας με τη δημιουργία Φακέλων βοήθησε τους μαθητές να βρίσκουν τα Φύλλα Εργασίας. Τα ζητήματα συνεργασίας επετεύχθησαν με την εξοικείωση των μαθητών με το συγκεκριμένο περιβάλλον και με τη διά ζώσης επικοινωνία.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βερτσέτης, Α. 2003. *Διδακτική της Αρχαίας Γραμματείας*, (τόμος Β΄). Αθήνα: Α. Βερτσέτης.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Κυνηγός, Χ. 2002. «Νέες Πρακτικές με Νέα Εργαλεία στην Τάξη: Κατάρτιση επιμορφωτών για τη δημιουργία κοινοτήτων αξιοποίησης των Νέων Τεχνολογιών στο σχολείο». Στο *Νοητικά Εργαλεία και Πληροφοριακά Μέσα. Παιδαγωγική Αξιοποίηση της Σύγχρονης Τεχνολογίας για τη Μετεξέλιξη της Εκπαιδευτικής Πρακτικής*, επιμ. Χ. Κυνηγός & Ε. Δημαράκη. Αθήνα: Καστανιώτης, 27-53.

Romilly, de J. 2000. *Ο Θουκυδίδης και ο Αθηναϊκός ιμπεριαλισμός*. Μτφρ. Λύντια Στεφάνου). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμα.

Φουντοπούλου, Μ. Ζ. 2006. «Αρχές Μάθησης και καλλιέργεια της κριτικής σκέψης: εφαρμογή στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών». Στο *Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης, 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα: «Κριτική, Δημιουργική, Διαλεκτική Σκέψη στην Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη»*. Αθήνα: Ατραπός, 58-73.

http://www.elliepek.gr/documents/3o_synedrio_eisigiseis/fountopoulou.pdf

[20/07/2014]